

Колгасны рух і ўзымім сельскай гаспадаркі

(Тээсі тақлуду т. Я. ЯКАҮЛЕВА на 16-м зьездзе УсекП(б), ухвалёныя Політбюро ЦК УсекП(б) 18-га мая 1930 г.)

1. Вынікі колгаснага руху

2 з пал. гады, якія працілі з часу 15-га зъезду парты, былі перымодам вялізарнайшага пералому ў разыўці сельскай гаспадаркі СССР. Гэты пералом харктаразыуеща тым, што на 1 мая 1930 г. у асноўных зборжавых раёнах вытворчых абласцей колектывізацыя ахаліла 40-50 проц. сялянскіх гаспадарак замест 2-8 проц. гаспадарак вясной 1928 г., а пасеўная плошча колгасаў па СССР з 1,5 млн. гектараў вясной 1928 г. падышае, як гэта і прадугледжвалася пастаноўі Цэнтральнага Камітэту УсекП(б) ад 5 студзеня, прыкладна да 30-35 млн. гект. вясной 1930 г., на лічbach азімага кіну.

У выніку гэтага колгасы, разам з савгасамі, ужо ў гэтым 1930 г. дадуть асноўную частку таварнай зборжавай продукцыі мінулых гадоў першому 15-га зъезду і 16-й конфэрэнцыі, калі пераважная частка таварнай зборжавай продукцыі рабілася індывідуальнай, сялянскай, у тым ліку і кулацкай гаспадаркай.

Такім чынам, партыя вырашае на справе асноўную і最难нейшую проблему сельскай гаспадаркі—зборжавую проблему.

Сусветна-гісторычнае значэнне мінілага пералому ў разыўці СССР заключаецца ў тым, што:

1. Значная частка серадняцкай масы ў важнейших зборжавых раёнах, съедам за беднікамі азімутам пераважаючы буйнай агрэмажданай гаспадаркі, аб'яднавшыся дабраахвотна ў колгасы і праводзічы снубу на колектыўных падэх, і павярнула на сялянскіх шляхах. Тым самым на толькі тэорычна даведзена, але і праверана на практицы мільёнам людзей магчымасць пры дыктатуры пролетаріята непасрэднага пераходу ад агтасае, мала продукцыйнае дробнае і драбнейшай індывідуальнае сялянскай гаспадаркі да буйнае, колектыўнае, высока-продукцыйнае гаспадаркі.

2. На аснове разгортвання суцэльнай колектывізацыі рэдзінія СССР партыя адышла ад рэнтнай політыкі абмежавання і вышкіканія капіталістычных элементаў у вёсцы да поўнай політыкі—політыкі ліквідацыі кулацтва, як клясы, ажыцьцяўляючы гэту політыку, як неспрэчную сустаўную частку суцэльнай колектывізацыі, якія праводзіцца самім бядняцкімі серадняцкімі масамі.

3. У выніку масавага разыўція колгасаў і савгасаў і распачатай ліквіда-

ці

ці кулацтва, мяножа сям'я судносін розных экономічных укладаў у гаспадарцы СССР, паколькі ў дадатак да соцыялістычнага ўладу, які прадстаўлен прымесловасцю, вырасте соціялістычна ў сельскай гаспадаркі СССР, які вышыкае капіталістичны юлікі.

4. Соціялістычныя адносіны ў СССР, якія апіраліся да гэтага часу амаль выключна на соціялістычную прымесловасць, з гэтага моманту пачынаюць апірэцца таксама і на хутка ўзрасцеючы соціялістычны сектар (буйная вытворчасць у выглядзе колгасаў і савгасаў) у сельскай гаспадаркы. Тым самым адкрыта матчысць перамогі вялізарнай трудніць пролетарскай рэволюцыі, якія заклюцілі ў тым, што пролетарская улада "гатовых" соціялістычных "адносін" не атрымлівае, калі яя браць сальных разыўтых форм капиталізму, якія па сутнасці ахапілі неўзядкі верхавінкі прымесловасці і зусім мала яшчэ заклінулі земляробства" (Ленін, 7 зъезд партыі, даклад да вайне і міры, том 22, стар. 316, 2-e выданье).

5. У адпаведнасці з усім гэтым павараму ставіцца цяпер пытанніе, аб апорм савецкай улады ў вёсцы. З гэтага моманту ў важнейших зборжавых раёнах СССР вёска дзеліцца на дзіве асноўную частку: на колгасніцу, якія зняўляюцца супраўдай і мношай апорай савецкай улады і на неколгасынку з бедніцтвам і серадняцтвом, якія яшчэ пакуль што не хочуць уваходзіць у колгасы, але якія масава практикуюць колгасаў біспрэчна праканае ў адносна карацейшыя тэрміны ў неабходнасці ўступіць на шлях колектывізацыі.

Зъезд лічыць патрэбным адзначыць, што партыя ўдалосі дасыгнуць гэтага пералому ў разыўці сельскай гаспадаркі СССР толькі ў выніку:

а) шпаркага тэмпу разыўція індустрыі, якія зняўляюцца ключом да рэконструкцыі сельскай гаспадаркі на колектыўных пачатках;

б) масавага разгортвання коопераціўнага, организаціўнага машынна-трактарнага станіцы разыўція, якія зняўляюцца ў складзе савгасаў;

в) наступлення на капіталістычную вёску (кулацтва) на базе саюза з серадняцом, які прадстаўляе аснову колгаснага будаўніцтва ў даны момант;

г) разгрому контрапрэволоваціяна грацкізму і правага ўхлу.

2. Узмацненне асноў колгаснага руху ў барацьбе з памылкамі

Засыпаванне дасыгнутых поспехаў у абсігу колектывізацыі і на гэтым аснове далейшее разыўціе колектывізацыі магчымы толькі пры ўмове няўхільнага ўжывання на практицы наступных карэнных марксісцко-ленінскіх прынцыпаў колгаснага руху, адступленне ад якіх зняўляеца вельмі цяжкім злачынствам, супречы дыктатуры пролетарыята:

1. Колгасы могуць быць пабудаваны толькі на аснове добраахвотнасці. Усякая спроба ўжыяння гравіту або аміністраціўнага прымусу ў адносінах да бядняцка-серадняцкіх мас у мітах іх далуччыння да колектыву, зняўляеца грубым парушэннем лініі партыі і злоўжынніем уладай.

2. Асноўнай формай колгасу на днай стадыі зняўляеца с-т арцель. Патрабаваць, каб сяляне, уступаючы ў арцель, безадкладна амовіліся ад усіх індывідуалістычных навыкаў і інтарасаў, ад магчымасці вёсцы да дадатковую да грамадзкай асавісту гаспадарку (карова, авечкі, птушкі, прысадзібы агарод), ад магчымасці скрыстынані для сябе заработка на баку і г. д.—значыць забываць азбуку марксизму-ленінізму.

3. Форма колгасаў павінна адпаведаць гаспадарым асабістымі рабінам і галіне гаспадаркі. Побач з арцелью ў некаторых раёнах індывідуалістичнай харктуры, а таксама на нацыянальных рабінах Усходу, можа мець на першы час масавое пашырэнне таварыства па грамадзкай апрацоўцы зямлі, якія пераходная форма да арцеля.

4. Колгасны рух можа падымашца да вышэйшай формы—комуны, у адпаведнасці з павышэннем тэхнічнай базы, ростам колгасных кафру і культурнага ўзроўню колгасынку па абавязковай умове прызнанні самім сялянамі адпаведных зъмен, у статуте іх ажыцьцяўленіні зънізу.

5. Неабходна для дасыгнення вышэйшай продукцыйнасці працы стварэных ў колгасах новай грамадзкай дысцыпліны можа быць дасыгнута толькі на аснове супраўдай самазаснавані і актыўнага ўдзелу колгасынку на краініцце гаспадаркі коллекцывізацыі, апраўдаўшымі сябе на практицы і прадугледжаных пастаноўі ЦК толькі ў адносінах зборжавых раёнаў; у скрасыпелым стварэнні комуны без адпаведнай матар'яльнай і организаціўнай падрыхтоўкі: у стварэнні пад выглядам колгасаў—гігантаў—нажыцьцёва-бюрократычных организаціў, пабудаваных на прынцыпах камандавання; у затрыманні прызначаных урадам для колгасаў кредиты і пазбаўленні колгасынку даных урадам ільгот; у грубым адміністраціўні ў адносінах да колгасаў і колгасынку і замене выбараўніц назначэнствам, камандаваннем зверху; у зашыранні серадняці і нескрыстынані яго гаспадаркай практикі; у пераин-

стві

